

MANDELA'NIN ARDINDAN...

Mücahid DURMAZ
Serhat ORAKÇI

DÜBAM

MANDELA'NIN ARDINDAN...

Genel Yayın Yönetmeni
Akif Emre

Yayın Koordinatörü
Aynur Erdoğan

DÜBAM Yayınları
Küresel İletişim Merkezi
Barbaros Bulvarı, Balmumcu / Beşiktaş
Tel: (0212) 274 80 21 – 274 80 22
www.dunyabulteni.net

dübam

Sunuş

Güney Afrika'nın efsanevi lideri Nelson Mandela, 95 yaşında hayatını kaybetti. Akciğer enfeksiyonu nedeniyle 8 Haziran'da hastaneye kaldırılan Mandela, 1 Eylül'de taburcu edilerek evine gönderilmişti. Mandela, ırk ayrımcılığıyla mücadelenin sembol ismiydi. Immanuel Wallerstein'in dediği gibi "o hem doğunun ve batının hem kuzeyin ve güneyin hem de sağın ve solun hayranlık duyduğu evrensel bir şahsiyettir. Onun mücadelesi dünyadaki ezilen mazlum halklar için umut ışığı olmuş, onlara ilham vermiştir."

Onun anısına kısa hayat hikayesini veren ve onur mücadelesini anlatan yazılardan oluşan bu dosyayı Dünya Bülteni okurlarına sunuyoruz. Dosyada Mücahid Durmaz'ın kaleme aldığı kısa hayat hikayesinin ardından Serhat Orakçı'nın onun mücadelesini yazdığı makalesi ve yine Serhat Orakçı'nın Mandela'nın "Long Walk to Freedom" adlı biyografik kitabından yaptığı derleme yer almaktadır.

DÜBAM

dübam

Nelson Mandela kimdir?

Mücahid Durmaz

Nelson Rolihlahla Mandela 18 Temmuz 1918'de Mvezo köyünde babası Gadla Henry Mandela'nın da şef olduğu Thembu kabilesinde doğdu. Hayata yeni yeni adım atarken 9 yaşında babası tüberküloz nedeniyle öldü. 19 yaşında Healdtown'a yerleşip Fort Beaufort College'da eğitimine devam etti. Ardından sadece siyahilerin eğitim gördüğü Fort Hare University College'da üniversite eğitimine başladı. Üniversite yılları Mandela'nın siyasetle tanıştığı yıllardır. Haksızlığa ve zorbalığa karşı çıktığı bu yıllarda öğrenci boykotları düzenlemiş, çeşitli programlar organize etmişti. Bu durum üniversite yönetiminin dikkatini çekti ve yönetim tarafından okuldan uzaklaştırıldı.

Bir süre sonra eğitimine Witwaterstrand Üniversitesi'nde devam etti ve 1942'de avukat olarak Hukuk Fakültesi'nden mezun olduğunda bütün gözler Mandela'nın üstündeydi çünkü omuzlarında büyük rüyayı taşıyan bu idealist ve heyecanlı genç ülkenin ilk siyahi avukatı olarak tarihe geçti.

1942'te Afrika Ulusal Kongresi'ne (ANC) katılan Mandela kongrenin gençlik teşkilatını kurdu. 6 yıl sonra Gençlik Birliği'nde genel sekreter, 1950'de de birliğin başkanı olduğunda herkes adım adım özgürlük davasının liderliğine yükselen Mandela'yı hayranlıkla izliyordu.

1948'deki seçimde ırkçı beyaz Ulusal Parti seçimlerden lider olarak çıktığında sosyal ve ekonomik olarak ezilen siyahiler daha da büyük baskılara maruz kalacaktı. Ulusal Parti Apartheid rejimini kurdu ve rejim siyahiler için bitmeyen bir kabusla dönüştü.

İrkçi rejimin giderek artan hukuk dışı uygulamalarına karşı ANC Gençlik Birliği Mandela'nın önderliğinde çeşitli programlar hazırlayarak si-

yahlar için vatandaşlık haklarından tam yararlanma, mecliste temsil hakkı, zorunlu ve ücretsiz eğitim, sağlık hizmetlerinden faydalanma, ticaret yapma hakkı ve toprak dağılımının adil olarak yeniden düzenlenmesi gibi konuları gündeme getirdi. ANC'nin bu talepleri rejim tarafından hızlı bir şekilde reddedildi. Bir süre sonra ANC yöneticileri sistem tarafından düşman haline getirilerek birçok yasaklamalarla karşı karşıya kaldılar.

Apartheid rejimi ırkçı yasalarla sosyal hayatı yap-boz tahtasına çevirerek ırka dayalı adaletsiz bir yapı inşasına adım adım devam etti. "Yerleşim Yasası" ile halkı renklerine göre toplu yaşamaya zorlarken, "Bantu Eğitim Yasası" ile beyaz olmayanları yüksek öğretimden mahrum etmeyi amaçladı. 1952'de Afrika Ulusal Kongresi'nin Başkan Vekili olan Mandela, rejim tarafından dayatılan bu yasaklara karşı direniş çağrısı yaptı ve "Asihambi!" (Gitmiyoruz!) , "Sophiatown likhaya lam asihambi!" (Sophiatown evimiz gitmiyoruz!) gibi sloganlarla gündeme oturan binlerce kişinin katıldığı gösteriler organize etti. Ayrıca 1955 yılında "Özgürlük Bildirisi" adıyla hazırlanan bildiri Mandela'nın kaleminden çıkmıştı.

1961'de kongrenin askeri kanadı olan Umkonto ve Sizwe'yi (Ulusal Mızrak) kurdu ve örgütün başkanı oldu. Kongrenin tüm silahlı faaliyetlerini yürüten kolu olarak çalışan örgüt sivil halka zarar veren bir girişimde bulunmamış ve amacını hükümeti köşeye sıkıştırarak eylemler gerçekleştirmek olarak belirlemişti. Mandela İngiltere ve Afrika ülkelerini dolaştı, Afrika ülkelerinden ve sosyalist ülkelerden örgüt için maddi yardımlar topladı.

Ülkeye döndüğünde izinsiz yurtdışına çıkmak, halkı kışkırtmak, sabotajlar ve suikastlar düzenlemek suçlamalarıyla tutuklandı ve Robben Adası'na gönderildi. 14 Haziran 1964'te müebbet hapse mahkum edildi ve böylece 27 yıllık hapis hayatı başladı.

1980'li yıllarda ırkçılığa ve yapılan zorbalıklara karşı bütün dünya

ayaklandı; ırkçılığa karşı bedel ödeyen, ideallerinden vazgeçmeyen Mandela direnişin simgesi oldu.

Siyahiler için bitmeyen kabus artık yerini güzel günlere bırakmaya başlamıştı. Rejim iç ve dış baskılara daha fazla dayanamadı ve 11 Şubat 1990'da Devlet Başkanı De Klerk tarafından tam 27 yıl sonra 71 yaşında Mandela serbest bırakıldı. Aynı yıl Afrika Ulusal Kongresi başkanı oldu.

18 Mart 1992'de siyalara tam eşitlik vatandaşlık hakkı anayasa değişikliği halk oylamasıyla kabul edilerek demokratik Güney Afrika Cumhuriyeti'nin temelleri atıldı.

Dünya, Güney Afrika'da gerçekleşen değişimi takip ederken 1993 yılında Mandela De Klerk ile birlikte Nobel Barış Ödülü'nü aldı. Bir sene sonra ülkede ilk demokratik seçimler yapıldı ve Afrika Ulusal Kongresi seçimi kazanan parti olarak sandıktan çıktı. Seçimden sonra Mandela, ülkenin ilk siyahi başkanı olarak tarihe geçti. Mayıs 1994'ten Haziran 1999'a kadar başkanlık görevini yürüten Mandela hiçbir ırkçı tahakküme izin vermeyeceğini söyleyerek beyazlara hukuk dışı uygulamalara maruz kalmayacaklarının garantisini vermiş, ülkeyi ırkçı rejimden başarılı bir biçimde demokrasiye geçirmiştir. Görev süresince sosyal adaleti sağlamaya çalışmış ve toplumda kemikleşmiş olan sınıflar arası ekonomik uçurumu olabildiğince asgari seviyeye çekmek için çeşitli düzenlemeler yapmıştır.

Mandela kendini demokratik sosyalist olarak tanımladı ve onun en önemli özelliklerinden birisi de hiçbir zaman Afrika'da sosyalist bir rejim amacıyla halk için halkı ezen bir otoriter rejim kuran diğer sosyalist liderler gibi bir zihniyete sahip olmadı ve her zaman beyazıyla, siyahıyla, yüzlerce kabilesi ve dili olan ülkenin tüm kesimlerinin refahı için çalıştı.

Mayıs 1994'ten Haziran 1999'a kadar başkanlık görevini yürüten Mandela hiçbir ırkçı tahakküme izin vermeyeceğini söyleyerek beyazlara hukuk dışı uygulamalara maruz kalmayacaklarının garantisini vermiş, ülkeyi ırkçı rejimden başarılı bir biçimde demokrasiye geçirmiştir.

Haziran 1999’da başkanlık görevini bıraktı ve ülkenin sosyal adalete kavuşabilmesi için “Nelson Mandela Çocuk Vakfı” bünyesinde ülkenin sorunlarına çözüm önerileri aramaya devam etti.

Bugün Mandela Güney Afrika için gördüğü rüyayı tam olarak gerçekleştirememiş olabilir ama gerçek hayatta Güney Afrika’nın gördüğü kabusu bitirdiği kesin.

Mandela'nın Ardından

Serhat Orakçı

Uzun süredir hasta yatağında yatan Afrika'nın efsanevi lideri Nelson Mandela 95 yaşında hayata gözlerini yumdu. Ünü ülkesinin sınırlarını fersah fersah aşmış bir liderdir o. Sadece ülkesinde değil dünya genelinde sevilen bir halk kahramanıdır. Güney Afrika'nın sahip olduğu en büyük değerdir.

Güney Afrika'nın bilinen tarihi 1488'de Ümit Burnu'nun keşfi ile başlar. Hindistan'a ulaşmak isteyen Avrupa'nın bağrından kopmuş bir grup denizci Cape Town'da karaya ayak bastığında şanslarına lanet ederler ve vardıklarına yere "Fırtına Burunu" derler. Çünkü maceraları istedikleri gibi gitmemiştir. Afrika'nın sonuna ulaşmış ancak Hindistan'a varamamışlardır. Bu süreç Güney Afrika'nın sömürgeleştirilmesinin de başlangıcıdır aynı zamanda. İşte bu yüzden Nelson Mandela'nın hikayesi 15.yy'a kadar uzanır.

Güney Afrika'nın değerini anlayan Hollanda ve İngiltere ülkelerindeki işsiz, güçsüzleri gemilere doldurarak buraya göndermiştir. Buraya yerleşen Avrupalılar bu vatanın asıl sahibi yerlileri önce silah zoruyla sindirip sonra ülkeyi baştan sona kuşatmıştır. Daha sonraki yıllarda ise ırk temelli Apartheid rejimini kurmuş ve beyazlar dışındaki diğer topluluklara adeta kan kusturulmuştur. Nelson Mandela'nın siyasi arenaya çıkışı da bu döneme rastlamıştır.

1948 yılında iş başına gelen ırkçı rejim insanları renklerine göre bir arada yaşamaya zorlamış, beyaz olmayan toplulukları yüksek eğitim ve toprak edinme gibi haklardan mahrum bırakmıştır. %10 azınlığın ülkenin

geri kalanına hükmettiği bu yıllarda sosyal yaşam tamamen renklere göre dizayn edilmiştir. Kamu binalarında siyahların ve beyazların giriş-çıkış kapıları ayrılmış sokak ve parklardaki oturma banklarını etiketlenmiştir. Bu dönemde siyahların ve beyazların denize girdiği plajlar bile ayrılmıştır. Mandela ve Afrika Ulusal Kongresi (ANC) çatısındaki dava arkadaşları böyle bir rejimle mücadele etmişlerdir. Müebbet hapis cezasına çarptırılan Mandela hayatının 27,5 yılını hapiste geçirmiştir.

Tüm sıkıntılara rağmen ümidini hiç kaybetmeyen Mandela mücadelesi ile ezilen milyonlarca insanın özgürleşmesine ve emperyalist sömürgeci Batı'nın Afrika'daki son sağlam kalesinin de yıkılmasına vesile olmuştur.

Mandela ile birlikte ANC'nin üst düzey yönetim kadrosu uzun yıllar hapiste tutulmuştur. Ancak hakları gasp edilen halk onları içerde yalnız bırakmamıştır. Sokak gösterileri, grev ve sivil itaatsizlik yöntemleri ile mücadelenin arkasında durmuştur. Mandela'nın resimlerine bakmanın bile yasaklandığı bu dönemde halk Mandela için bazen "Madiba" bazen de baba anlamına gelen "Tata" demiştir.

Mandela'nın hayat hikayesi müthiş ilham vericidir.

O çektığı tüm sıkıntılara rağmen giriştiği özgürlük mücadelesinden zerre taviz vermemiş gerçek bir halk kahramanıdır. Tüm sıkıntılara rağmen ümidini hiç kaybetmeyen Mandela mücadelesi ile ezilen milyonlarca insanın özgürleşmesine ve emperyalist sömürgeci Batı'nın Afrika'daki son sağlam kalesinin de yıkılmasına vesile olmuştur.

O affetmesini bilen bir liderdi aynı zamanda. Kin tutmamıştır. İktidara geldiğinde kendisine düşmanlık yapan tüm şahısları cezalandırmak yerine onlara hoşgörü göstermiş ve affetmiştir. Hapishanede kaldığı yıllarda kendisine eziyet eden gardiyanları bile bağışlamasını bilmiş onlara dost elini uzatmıştır.

İktidara, koltuğa, makam-mevkiye ve iktidarın sağladığı nimetlere sınıksız sarılan bir lider hiç olmamıştır. Devlet başkanlığı görevini sadece

bir dönem yaparak çekilmeyi uygun bulmuştur. İstese çok daha uzun yıllar iktidarda kalabilirdi.

Mandela iktidara geldiğinde kuşatıcı olmuş ülkedeki diğer renk ve siyasi görüşleri dışlamamıştır. Beyazları ülkeden aforoz etmemiş onların mallarına el koymamıştır. Bu yüzden Güney Afrika'daki tüm kesimlerin sempatisini kazanabilmiştir. Mandela'nın halk nazarında kazandığı sevgi ve saygı çok az lidere nasip olacak türdendir.

O mücadelesinin her safhasında sabretmesini bilmiş tüm baskılara rağmen geri adım atmamıştır. Bu sayede amaçladığı özgürlüğe kavuşmuş, kendisine güvenen halk kitlesini hayal kırıklığına uğratmamıştır.

Mandela uzun süren mücadele hayatında dini ve etnik kimliğini ön plana çıkartmadan her daim özgürlük, eşitlik ve temel insan hakları gibi ilkeler üzerinden siyaset yapmıştır. O tüm dinlere ve siyasi görüşlere saygı duymuştur. Mandela'nın özgürlük mücadelesi Güney Afrika'da İslam dininin de özgürleşmesine, ülkede yaşana %2 azınlık Müslümanın ibadet özgürlüğü elde etmesine vesile olmuştur.

Nelson Mandela'nın 1994 yılında Güney Afrika'daki ilk demokratik seçimlerde devlet başkanı seçilmesi ülkede yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Bu yeni dönemde Apartheid rejiminden demokrasiye şeffaf bir geçiş gerçekleşirken özgürlükleri garanti altına alan yeni bir anayasa düzenlendi. Mandela'nın Güney Afrikası sadece bir ırka değil ülkede yaşayan tüm ırklara, kültürlere, kimliklere ve dinlere kucak açtı.

Mandela kendi yazdığı otobiyografisi "Long Walk to Freedom" kitabında başından geçenleri ve verdiği özgürlük mücadelesini sürükleyici bir dille anlatmaktadır. Immanuel Wallerstein'in dediği gibi o hem doğunun ve batının hem kuzeyin ve güneyin hem de sağın ve solun hayranlık duyduğu evrensel bir şahsiyettir. Onun mücadelesi dünyadaki ezilen mazlum halklar için umut ışığı olmuş, onlara ilham vermiştir.

Mandela'nın devlet başkanı olmadan hemen önce Afrika Ulusal Kongre Başkanı ve Apartheid rejiminin temsilcisiyle

Zincirleri Olmayan Adam

Serhat Orakçı

Bu yazı Mandela'nın "Long Walk to Freedom" kitabından derlenmiştir.

Nelson Rolihlahla Mandela, ya da halk deyişiyile "Madiba", I. Dünya Savaşı'nın bittiği günlerde (1918) Güney Afrika'nın Transkei bölgesindeki Qunu kasabasında doğmuştur. Genç yaşta ölen babası Thembuland, kabile reisinin danışmanıdır. İlk eğitimini misyoner okulunda alan Mandela, daha sonra lise eğitimi için Healdtown'a gönderilmiştir. Buradan da sadece siyahların devam edebildiği Fort Hare'deki üniversiteye kaydolmuştur. Üniversite yılları Mandela'nın siyasetle tanıştığı yıllardır. Okulda öğrenci temsilciği için seçime girmiş daha sonra yönetimi boykot ederek seçimlerin iptalini istemiştir. Boykot sonrası ise üniversiteden atılarak tekrar kasabasına dönmek zorunda kalmıştır.

İçindeki okuma isteğini kaybetmeyen Mandela o zaman için rüya şehir olarak adlandırılan Johannesburg'a gitmeye karar vermiş ve maceralı bir yolculuk sonunda kendini ülkenin en büyük altın madeninde bekçi olarak bulmuştur. Köyünden kaçak olarak şehre geldiği anlaşılınca bu işten de atılmıştır. Hayatta tek başına ayakta durabilmek için her şeyi göze aldığı anda uzak bir tanıdığıнын yardımıyla bir avukatlık şirketinde çalışmaya başlamıştır. Bu yıllarda Witwatersrand Üniversitesi'ne kaydolarak hukuk eğitimi almaya başlamıştır. Yine çalıştığı şirkette kısa zamanda samimi olduğu Walter Sisulu sayesinde, ilk defa Afrika Ulusal Kongresi (African National Congress-ANC)'nden haberdar olmuştur. Ve bu organizasyonda görev alan Oliver Tambo, William Nkomo gibi isimlerle tanışmıştır. 60 kadar kişiden oluşan bu küçük organizasyonun 1948'e kadar amacı ise beyazların hakim olduğu sistem içinde siyahların haklarını korumak ve

onlara daha iyi hayat şartları sağlamaktır.

Mandela ve arkadaşlarının yaptıkları ilk işlerden biri 1944 yılında ANC'nin gençlik teşkilatını kurmaktır. Bu teşkilat aracılığıyla ülke gençlerini bilinçlendirmeyi ve organizasyona katmayı hedeflemişlerdi. Mandela, gençlik teşkilatındaki başarılı çalışmalarının ardından, 1947'de bu teşkilata Genel Sekreter seçildi. Ama 1948 seçimleri ülke için bir felaketin başlangıcı oldu. Irkçı bir rejimin savunuculuğunu yapan Ulusal Parti, seçimlerden birinci parti olarak çıktı. Apartheid sisteminin temelleri atılmış oldu. Bu sistemle siyahların sistem içindeki durumu daha da kötüleşecektir.

Apartheid rejiminin iş başına gelmesiyle ANC gençlik kolları Mandela önderliğinde bir program ortaya koymuş ve bu çerçevede siyahlar için vatandaşlık haklarından tam yararlanma ve parlamentoda temsil hakkını savunmuştur. Bu program ayrıca zorunlu ve ücretsiz temel eğitim, sağlık hizmetlerinden faydalanma, ticaret yapma hakkı ve toprak dağılımının tekrar ele alınması gibi konuları gündeme getirmiştir. ANC'nin tüm talepleri sistem tarafından anında reddedilmiştir. Bu süreçte sivil itaatsizlik olarak yorumlanan çeşitli protestolar ve yürüyüşler düzenlenmiştir. Çok kısa bir sürede aralarında Mandela'nın da bulunduğu ANC yöneticileri sistem tarafından hedef haline gelmiş ve çeşitli yasaklar uygulanmıştır. ANC kadrosundaki liderler mücadelenin ilk yıllarında her ne kadar Gandhi örneğinden esinlenerek şiddet içeren protesto ve sabotajlara sıcak bakmasalar da sonraları bu konuyu gündeme getirmişler ya da getirmek zorunda kalmışlardır.

ANC içinde gündün güne lider konuma yükselen Mandela, bir yandan siyaset arenasında sisteme karşı manevralar geliştirirken diğer yandan da sınavlarını vererek avukatlık mesleğini icra etmeye başlamış ve Oliver Tambo ile ortak "Mandela ve Tambo" isminde bir büro açmıştır.

Mandela o günleri hatırlarken şunları söylemektedir: “Ülkedeki tek siyah avukatlar biz değildik ama tek avukatlık bürosu bizdik... Afrikalılar için Mandela ve Tambo'nun ne anlama geldiğini kısa sürede anladım. Orası Afrikalıların gelip kendilerini canı gönülden dinleyen birini bulacakları, terslenmeyecekleri, aldatılmayacakları, kendilerinden birinin onları temsil edeceği bir yerdi. İlk başında avukat olmamın nedeni buydu. Yaptığım işler sık sık doğru kararı verdiğimi hissetmemi sağladı.”

Apartheid'in mimarları kısa bir süre içinde bir dizi yasa çıkartarak sosyal hayatı yeniden programlamaya başlamışlardır. Bu yasalar arasında “Yerleşim Yasası” olarak bilineni halkı renklerine göre toplu yaşamaya zorlarken, ”Bantu Eğitim Yasası” beyaz olmayanları yüksek eğitimden mahrum bırakmıştır. 50'lerin başında. Mandela, hükümet tarafından siyahlara dayatılan bu yasalara karşı direnişte önemli bir rol oynamıştır. “Asihambi!” (Gitmiyoruz!) ve “Sophiatown likhaya lam asihambi!” (Sophiatown evimiz; taşınmıyoruz!) sloganlarıyla ünlenen binlerce kişinin katıldığı yürüyüşler organize edilmiştir. Mandela ayrıca 1955 yılında ANC tarafından hazırlanan “Özgürlük Bildirisi”nin hazırlanmasında da önemli paya sahiptir.

Hükümet tarafından istenmeyen adam ilan edilen ANC liderleri 50'ler boyunca yasaklamalar ve tutuklamalara maruz kalmışlardır. Çeşitli yıldırma politikaları hükümet tarafından sistemli uygulanmıştır.

5 Aralık 1956 sabahı Mandela evinin kapısının hızlı hızlı vurulduğunu işiterek uyanır. Kapıyı açtığında karşısında ellerinde tutuklama emriyle bekleyen polisleri görür. Bu Mandela için 27 yıllık tutukluluk hali-

“Asihambi!” (Gitmiyoruz!) ve “Sophiatown likhaya lam asihambi!” (Sophiatown evimiz; taşınmıyoruz!) sloganlarıyla ünlenen binlerce kişinin katıldığı yürüyüşler organize edilmiştir. Mandela ayrıca 1955 yılında ANC tarafından hazırlanan “Özgürlük Bildirisi”nin hazırlanmasında da önemli paya sahiptir.

nin başlangıcıdır. Hükümet, Mandela'yı vatana ihanetle suçlamaktadır. Mandela'nın o sabahla ilgili yorumu şöyledir: “İnsan doğru olanı yaptığına inansa bile çocuklarının gözü önünde tutuklanması hoş değil. Çocuklar durumun karmaşıklığından habersiz. Onlar basit şekilde babalarının beyazlar tarafından açıklama yapılamadan alınıp götürüldüğünü gördüler.”

Mandela o sabah kodese tıklandığında yalnız olmadığını görür. Hükümet ANC liderlerine karşı bir temizliğe girişmiş ve partinin tüm önde gelenlerini vatana ihanet suçundan içeri almıştır. “Vatana ihanet davası” olarak ünlenen duruşmalar 1961 yılına kadar sürmüş ve sonunda Mandela ve arkadaşlarının serbest bırakılmasıyla sonuçlanmıştır. Bu beş yıllık dönemde, Mandela ve arkadaşlarının yürüttüğü özgürlük mücadelesi büyük önem kazanmış ve büyük bir halk desteği bu mücadelenin gerisinde odaklanmıştır. Mandela siyah halk için önemli bir lider konumuna yükselmiştir.

Şiddet ve baskı uygulayan bir rejime karşı Gandhi felsefesiyle mücadele edilemeyeceğini karar veren Mandela, partisine silahlı bir yeraltı örgütünün kurulmasını önermiştir. Uzun tartışmalardan sonra parti ileri gelenleri ikiye bölünmüş ama çoğunluğun desteğiyle Umkhonto we Sizwe kurulmuştur. ANC'nin silahlı yeraltı faaliyetleri yürüten kolu olarak bilinen örgütün tüm kuruluş aşamalarını Mandela üstlenmiş ve yasadışı yollardan diğer Afrika ülkelerine ziyaretlerde bulunmuştur. İlk defa Güney Afrika dışına çıkan Mandela, dışarıda bu örgüt için maddi yardım toplamış ve ayrıca silahlı eğitim almıştır. Umkhonto we Sizwe, sivil halkı hedef almayan ama hükümetin başını ağrıtabilecek türden sabotajlar planlayarak elektrik santralleri gibi yerlere bombalı saldırılar düzenlemiştir. ANC'ye katılan gençler örgüt bünyesinde askeri eğitim almaları için komşu ülkelere gönderilmiştir. Bu dönem Mandela'nın kılıktan kılığa girdiği, karısını ve çocuklarını çok nadir gördüğü, herkesten saklandığı bir dönem olmuştur.

1962'nin ortalarında hükümetin yoğun çalışması sonucu Mandela, Rivonia'da bir arkadaşının evinde yakalanmış ve tutuklanmıştır. ANC'nin üst düzey yöneticileri Umkhonto we Sizwe'nin örgütlediği sabotajlar dolayısıyla suçlanmış ve tutuklanmıştır. ANC üst düzey yöneticilerinin yargılandığı "Rivonia Davası" olarak bilinen duruşmada Mandela sabotaj ve kamu mallarına zarar vermektен suçlanarak beş yıla mahkum edilmiş daha sonra bu ceza ömür boyu hapse çevrilmiştir. Mandela ve arkadaşları Cape Town şehri açıklarında bulunan Robben Adası'ndaki hapishaneye gönderilmiştir. ANC üst düzey yöneticilerinin ağır hapisane ortamında beraber kaldığı bu yıllar hakkında en kapsamlı bilgilere yine Mandela'nın biyografisinde rastlıyoruz. Mandela, kitabında ne tür sıkıntılar içinde özgürlük mücadelesini yürüttüklerini uzun uzun anlatmakta. Ömür boyu hapse çarptırılmış bir grup insanın hapiste bile amaçlarından vazgeçmeden kendilerini geliştirmeyi ve özgürlük mücadelesine katkıda bulunmayı amaçlamaları oldukça çarpıcıdır. Mandela ve arkadaşları dünyadan soyutlanmış bir hapisaneyi minik bir akademiye dönüştürmüşlerdir. Bildiklerini birbirlerine anlatan bu insanlar kireç taşı kırarken felsefe, tarih ve politika çalışmışlardır.

Mandela ve arkadaşları dünyadan soyutlanmış bir hapisaneyi minik bir akademiye dönüştürmüşlerdir. Bildiklerini birbirlerine anlatan bu insanlar kireç taşı kırarken felsefe, tarih ve politika çalışmışlardır.

Robben Adası'ndaki uzun yılların sonrasında Mandela, 1984 Nisan'ında Cape Town'daki Pollsmoor Hapishanesi'ne transfer edilmiştir. Aralık 1988'de de Paarl kasabası yakınlarında bulunan Victor Verster Hapishanesi'ne nakliye edilmiştir. Bu yıllarda Mandela Apartheid rejiminin koruyucuları ile masaya oturmaya başlamış ve herkesin eşit hakka sahip olduğu demokratik bir ortamda seçimlerin yapılmasını talep etmiştir. Hükümet şiddet içeren suçların durdurulması karşılığında Mandela'ya

özgürlük vaadinde bulunmuş, o ise bu şartı “Mahkumlar anlaşma yapamaz; sadece özgür birey yapabilir.” diyerek şartlı tahliye teklifini reddetmiştir. Uzun yıllar süren görüşmeler sonunda Mandela 1990 Şubat’ında 71 yaşında iken şartsız olarak serbest bırakılmış ve eşi Winnie ile yıllardır kahramanını bekleyen halkı selamlamıştır.

Mandela’nın hayatındaki önemli gelişmelerden biri de 1993 yılında dönemin siyasetçilerinden de Klerk ile ortaklaşa Nobel Barış Ödülü’nü almasıdır. Bir yıl sonra ise ülkenin ilk demokratik seçimleri yapılmış ve Mandela’nın partisi bu seçimde birinci parti olmuştur. Seçim sonrası Mandela, ülkenin ilk siyahi başkanı sıfatıyla ülkesinin başına geçmiştir. Bu görevi 1999’a kadar yürüterek apartheid gibi bir rejimden demokrasiye yumuşak geçişi sağlamıştır. Siyasetten emekli olmasının ardından kurduğu “Nelson Mandela Çocuk Vakfı” bünyesinde ülkenin önemli bir sorunu haline gelen AIDS ile mücadeleye başlamıştır. Halen bu görevi yürüten Mandela değişik ülkelerde konferans ve panellere katılarak ülkesinin sorunlarına çözüm aramaktadır.

1995'te Mandela ile Aparteid rejiminin başkanı yan yana

> DÜBAM DUNYA BÜLTENİ ARAŞTIRMA MASASI

MANDELA'NIN ARDINDAN...

Mücahid DURMAZ

Serhat ORAKÇI

> 2013 ARALIK
DÜNYA BÜLTENİ ARAŞTIRMA MASASI

DÜBAM Yayınları
Küresel İletişim Merkezi
Barbaros Bulvarı, Balmumcu / Beşiktaş
Tel: (0212) 274 80 21 – 274 80 22
www.dunyabulteni.net

